

Bergensavisen
Olav Terje Bergo
Postboks 824 Sentrum
5807 Bergen

Deres ref.:

Vår ref.: 2006/1653
MAB TOTV 437.1

Dato: 13.12.2007

Avgjørelse A2007-42 Konkurranseloven § 12 jf. §§ 10 og 11 - avslag på anmodning om å gripe inn mot Verdens Gang AS og Dagbladet AS

Det vises til brev fra Bergensavisen (BA) til Konkurransetilsynet av 17. oktober 2006 med anmodning om at tilsynet vurderer avisbransjens konkurranse om avisstativplassering i løssalgsmarkedet.

Sakens bakgrunn

BA hevder i ovennevnte henvendelse at Verdens Gang (VG) og/eller Dagbladet gjennom en "landsdekkende dominerende posisjon" alene eller i fellesskap har inngått hylleplasseringsavtaler med kjeder for utsalgssteder av aviser. Kjedene skal ha mottatt direkte utbetaling og rabatter som gjenytelse. Som en følge av disse hylleplassavtalene skal BA ha fått dårligere hylleplassering, hvilket hevdes å true avismangfoldet. BA har også oversendt flere fotografier av avisstativer. Fotografiene viser at VG og/eller Dagbladet er til salgs hos de aktuelle forhandlerne, men hvor BA er plassert fremgår kun på et bilde. BA krever "fornuftige" konkurransevilkår og hylleplassering lik lokal markedsandel. Konkurransetilsynet anmodes om å vurdere klagen etter konkurranseloven § 10 og § 11. I tillegg anmodes tilsynet om å vurdere behovet for å innføre maksimal hylleplass per leverandør av løssalgsviser.

Konkurransetilsynets saksbehandling

I tillegg til å fremsette sine påstander i ovennevnte brev til Konkurransetilsynet, har BA også muntlig fremført argumentene i møter med Konkurransetilsynet i forbindelse med tilsynets behandling av fusjonssaken Media Norge¹. Tilsynet har under saksbehandling av denne fusjonssaken innhentet hylleplasseringsavtaler som VG har inngått med diverse kjeder. Videre har tilsynet undersøkt hylleplasseringen av aviser i noen utvalgte utvalg i aktuelle kjeder.

¹ Vedtak V2007-13, Foretaks sammenslutningen Media Norge ASA – Aftenposten AS / Bergens Tidende AS / Fædrelandsvennen AS / Fædrelandsvennen Trykkeri AS / Stavanger Aftenblad ASA.

Vurdering av konkurranseloven § 10

Konkurranseloven § 10 forbyr samarbeid mellom foretak som har til formål eller virkning å begrense konkurransen. Konkurransen må påvirkes merkbart²

God hylleplassering hos utsalgsstedene kan være viktig for markedsføringen av et produkt. Utsalgsstedene har kontroll over et knapt gode som leverandørene er villige til å betale for. VG har inngått avtaler med kjeder av utsalgssteder om hylle-/stativplassering for aviser i løssalg. Avtalene krever ingen eksklusivitet for VG. Tilsynet finner ikke at avtalene etter sin ordlyd har konkurransebegrensende formål.

En avtale kan også være forbudt gjennom sin konkurransebegrensende virkning. BA har ikke hevdet å ha blitt ekskludert fra noen kjeder av utsalgssteder som har inngått avtaler med VG. Etter det Konkurransetilsynet erfarer har BA normalt fått hylleplassering like i nærheten av VG og Dagbladet. Konkurransetilsynet finner etter dette at de aktuelle avtalene etter sin virkning neppe er av en slik art at de vil kunne representere en ulovlig konkurransebegrensning i strid med konkurranseloven § 10.

Vurdering av konkurranseloven § 11

Konkurranseloven § 11 forbyr dominerende foretak å utnytte sin markedsrett på en utilbørlig måte. Avgjørende er om det dominerende foretaket opptrer på en måte som medfører fare for at konkurransen i det relevante markedet elimineres eller reduseres³.

Det er Konkurransetilsynets oppfatning at BA ikke har blitt ekskludert fra aktuelle avisutsalg, men har etter det tilsynet kjenner blitt plassert sammen med øvrige aviser like i nærheten av VG og Dagbladet. Konkurransetilsynet finner etter dette at det er tvilsomt om VG og/eller Dagbladet ved sin opptreden i denne saken har handlet i strid med konkurranseloven § 11.

Vurdering av konkurranseloven § 14

Konkurransetilsynet har blitt anmodet om å vurdere behovet for å innføre maksimal plass i avisstativene per leverandør. Slik konkurransetilsynet forstår BA anmodes tilsynet om å anvende forskriftshjemmelen i konkurranseloven § 14.

Konkurranseloven § 14 gir hjemmel til ved forskrift å gripe inn mot vilkår, avtaler og handlinger som begrenser eller er egnet til å begrense konkurransen i strid med lovens formål. Forarbeidene⁴ nevner som eksempel at en bransje utvikler salgs- og innkjøpspolitikk som stenger konkurransevillige aktører ute. Konkurransetilsynet finner ikke grunnlag for å vurdere problemstillingen som reises i denne saken nærmere i relasjon til forskriftshjemmelen i konkurranseloven § 14.

Konklusjon

På denne bakgrunn finner Konkurransetilsynet det lite sannsynlig at de avtaler om hylleplassbetaling som Konkurransetilsynet utgjør et forbudt konkurransesamarbeid i strid

² Ot.prp nr 6 (2003-2004) side 225.

³ EF-domstolens forenede saker 6 og 7/73 Commercial Solvents.

⁴ Ot.prp. nr 6 (2003-2004) side 64.

med konkurranseloven § 10 eller at atferden utgjør en utilbørlig utnyttelse av en eventuell dominerende stilling i strid med konkurranseloven § 11. Konkurransetilsynet finner derfor ikke grunnlag for å prioritere ytterligere ressurser til undersøkelser i saken. Anmodningen om å pålegge opphør avslås.

Avgjørelsen kan påklages, jf. konkurranseloven § 12 tredje ledd. Klagefristen er tre uker. Reglene i forvaltningsloven kapittel VI gjelder så langt de passer. En eventuell anke skal stiles til Fornyings- og administrasjonsdepartementet, men sendes til Konkurransetilsynet.

Konkurransetilsynet gjør for øvrig oppmerksom på at foretak som mener seg rammet av en overtredelse av konkurranseloven § 10 og § 11 selv kan forfølge saken ved å reise sak for domstolene. Man er således ikke avhengig av at Konkurransetilsynet involverer seg i saken og eventuelt griper inn for å beskytte seg mot en overtredelse.

Med hilsen

Henrik Magnus Lande (e.f.)
seksjonsleder

Tor Erik Tvedt
rådgiver

Kopi til:

Verdens Gang AS	Postboks 1185 Sentrum	0107	Oslo
Dagbladet AS	Postboks 1184 Sentrum	0107	Oslo

Mottakere:

Bergensavisen	Postboks 824 Sentrum	5807	Bergen
---------------	----------------------	------	--------